

Nøgletal til Lønforhandlingen

Den drivende kraft bag lønudviklingen er på langt sigt produktivitsudviklingen. Jo mere effektive medarbejderne er, desto højere løn kan de oppebære. På kortere sigt er det relevant at kigge på den nuværende økonomiske situation – både lokalt på virksomhederne, men også i hele landet.

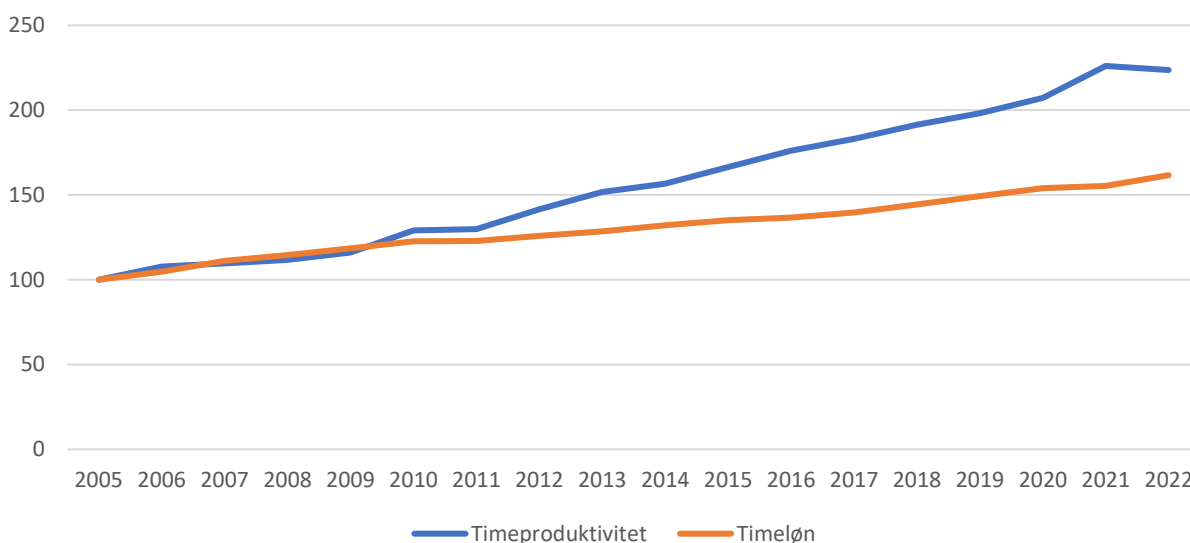
Timeproduktivitet og løn

Industrien i Danmark er kendetegnet ved et højt produktivitsniveau.

Timeproduktiviteten – altså hvor mange varer der kan produceres pr. time – er fra 2011 til 2022 i gennemsnit steget med 5,1 procent om året, *jf. figur 1*, men det har ikke haft afsmittende virkning på lønudviklingen. For selv om der bliver produceret mere på den samme tid, så er timelønnen kun steget med 2,5 procent pr. år.

Lønudviklingen har traditionelt fulgt udviklingen i produktiviteten - dog med udsving under høj- og lavkonjunkturer. Men de seneste 10 år er lønnen altså haltet efter produktiviteten.

Figur 1. Udviklingen i industriens løn og produktivitet (indeks 2005=100)

Anm.: Timeproduktiviteten er målt som BVT i løbende priser pr. arbejdstime. Timelønnen er målt som lønsummen i løbende priser pr. arbejdstime.

Kilde: Danmarks Statistik, tabel NABB10 og NABP10

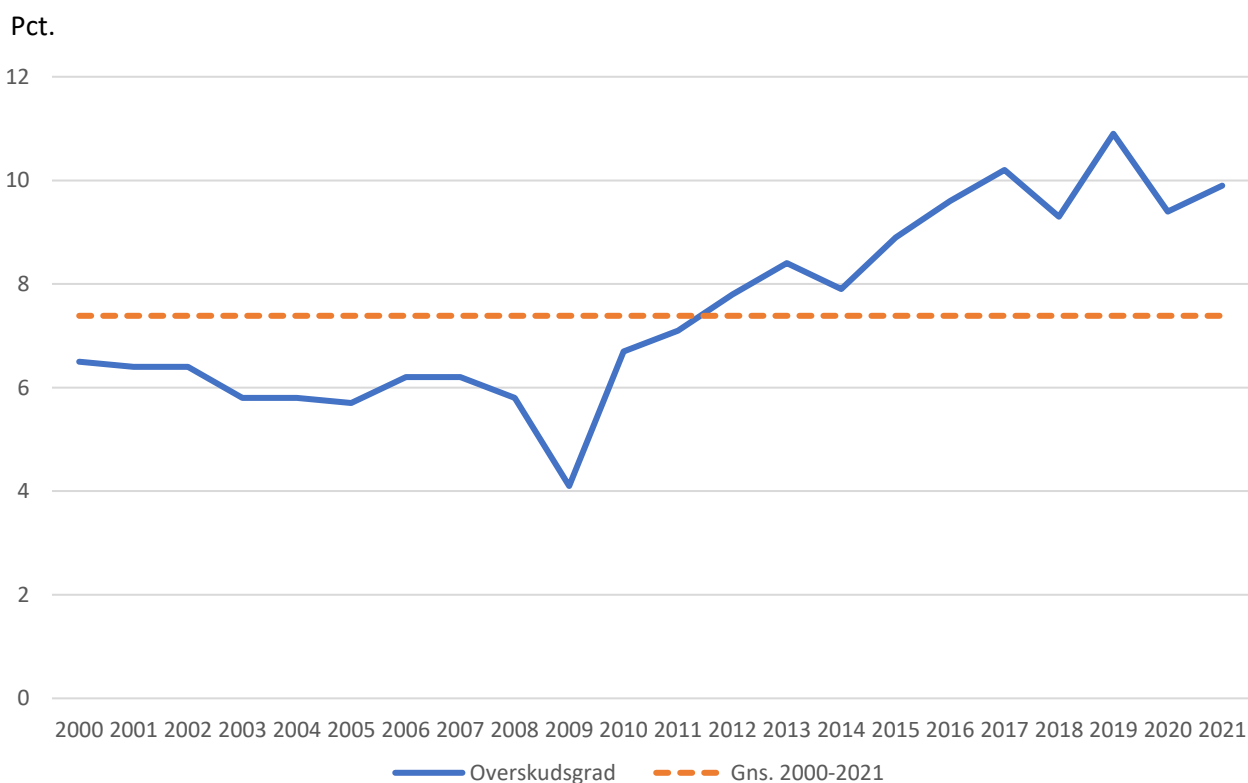
Overskudsgraden

Overskudsgraden viser, om virksomhederne tjener penge. Og det gør industrivirksomhederne herhjemme som helhed. Overskudsgraden i de danske industrivirksomheder har de seneste 20 år ligget på 7,4 procent i gennemsnit, og der har været en tendens til, at overskudsgraden er steget i industrien efter finanskrisen, *jf. figur 2*.

I 2020 faldt overskudsgraden dog på grund af coronapandemien fra 10,9 procent til 9,4 procent, men efterfølgende kom industrien godt igen. I 2021 med en overskudsgrad på næsten 10 procent. Danmarks Statistik har endnu ikke offentliggjort data for 2022, men på trods af et vanskeligt 2022 har industrien klaret sig relativt godt, hvor produktionen og omsætningen har slået nye rekorder. Samtidig har der været en solid jobfremgang.

Figur 2. Pæn overskudsgrad i industrien

Kilde: Danmarks Statistik, Statistikbanken, tabel REGN5A

Beskæftigelsen

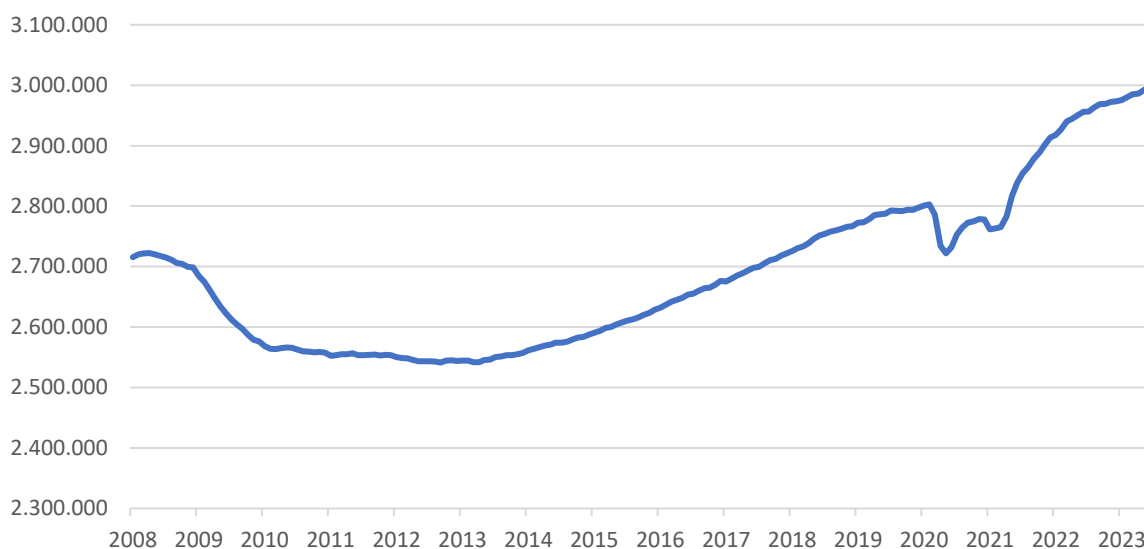

Tallene for beskæftigelsen siger noget om, hvor godt det går i Danmark. Er beskæftigelsen høj, vil det typisk betyde, at der er gang i erhvervslivet, og at det kan være svært at finde den nødvendige arbejdskraft.

Siden genåbningen efter coronapandemien er beskæftigelsen tordnet op, og vi nærmer os en historisk milepæl på 3 millioner beskæftigede lønmodtagere. Dermed er lønmodtagerbeskæftigelsen næsten 195.000 personer højere end før coronasituationen. Aldrig før har så mange været i arbejde i Danmark.

Industrien har også klaret sig godt. Samlet er beskæftigelsen i industrien i dag næsten 18.400 personer højere end før coronapandemien.

Figur 3. Samlede antal beskæftigede lønmodtagere i Danmark, sæsonkorrigeret

Anm.: Seneste observation er juli 2023.

Kilde: Danmarks Statistik, Statistikbanken, tabel LBESK03

Det er vigtigt at pointere, at der er store forskelle i udviklingen fra virksomhed til virksomhed og fra branche til branche. Det er derfor vigtigt, at du som tillidsrepræsentant tager fat i din lokale afdeling og undersøger status for arbejdsløsheden lokalt og inden for branchen samt virksomhedens økonomiske situation, inden du sætter dig til forhandlingsbordet.

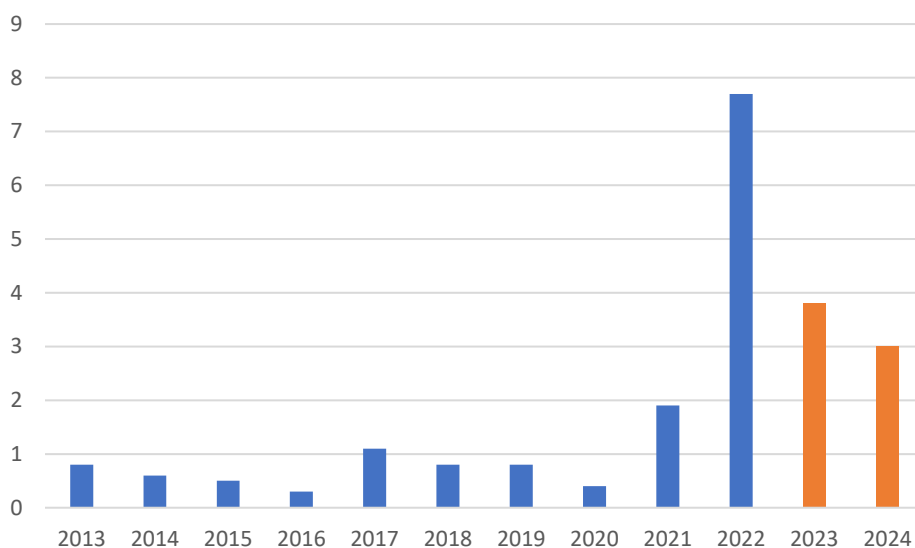
Inflation

Inflationen er også et vigtigt nøgletal at tage med til lønforhandlingerne. I 2022 har danskerne oplevet de kraftigste prisstigninger siden begyndelsen af 1980'erne. Samlet landede inflationen for 2022 på 7,7 procent. Prisernes himmelflugt har været med til at udhule lønmodtagernes købekraft, og i 2022 endte lønmodtagernes realløn i industrien med et fald på næsten 4 procent.

For at genvinde det tabte kræver det derfor kraftigere lønstigninger de kommende år, end vi har set de tidligere år, hvor inflationen har været lav. Men det er der også plads til. Konkurrenceanen er rigtig stærk, og selvom den globale økonomi er udfordret af inflationskrisen og de stigende renter, forventer mange prognoser alligevel, at der vil komme fremgang i eksporten. Samtidig eksporterer Danmark mange varer, som - der krise eller ej - er stor efterspørgsel efter ude i verden. Derfor kan der også være gode muligheder for at indhente reallønstabt indenfor de næste par år.

Figur 4. I de kommende år forventes inflationen at aftage

Anm.: Tallene for 2023 og 2024 er en prognose.

Kilde: Danmarks Statistik, PRIS9 og Økonomisk Redegørelse (august 2023).